Gemeente Houten

Onderdoor 25
Postbus 30, 3990 DA Houten
Telefoon 030 639 26 11
Fax 030 639 28 99
E-mail: gemeentehuis@houten.nl
Internet: www.houten.nl

Aan de leden van de raad

i.a.a. de commissieleden

Datum	Uw kenmerk	Uw brief van	Ons kenmerk	Bijlagen
28 september 2021			751460	

Onderwerp:
Raadsinformatiebrief Gezamenlijke opgaven opvang asielzoeker en huisvesting statushouders

Geachte leden van de raad,

In deze brief informeren wij u over de stand van zaken van de gezamenlijke (U16) opgaven voor opvang asielzoekers en de huisvesting van statushouders en een doorkijk naar de Houtense situatie

Aanleiding
In mei 2020 is de Uitvoeringsagenda Flexibilisering asielketen vastgesteld door de Landelijke Regietafel Migratie en Integratie. Het doel van de Uitvoeringsagenda is allereerst om de samenwerking tussen gezamenlijke overheden te versterken. Ten tweede gaat het om de opvangcapaciteit voor asielzoekers flexibeler mee te laten bewegen met veranderingen in de instroom. En tenslotte om - na het verlenen van een status - de overgang van asielopvang naar definitieve huisvesting van statushouders en integratie binnen de gemeente te verbeteren. De Uitvoeringsagenda sluit aan op de nieuwe Wet Inburgering, die per 1 januari 2022 ingaat. Gemeenten krijgen een regierol bij het verzorgen van inburgering aan statushouders.

Kernboodschap
Gecombineerde opgaven
Naast deze ontwikkeling is elke provincie gevraagd op korte termijn te komen met extra asielopvangplekken om de druk op de huidige asielzoekerscentra (AZC's) te verlichten. Daarnaast heeft het rijk gemeenten een verhoogde taakstelling voor de huisvesting van statushouders opgelegd. We hebben het in totaal over drie opgaven die nauw verbonden zijn en niet los van elkaar gezien kunnen worden. Uit de laatste opgave volgt een effect waar tevens aandacht voor wordt gevraagd op landelijk niveau.

1. Extra asielopvang voor de korte termijn (417 plekken voor gehele provincie Utrecht).

2. De uitvoering van de flexibilisering asielketen op de middellange termijn. Dat kan in de vorm van een
    a. Regionale opvanglocatie (ROL) voor kansrijke asielzoekers en statushouders, met flexibele schil voor andere doelgroepen, dichtbij uitstroom gemeente en/of
    b. Satellietlocatie (SAT), hier worden minder kansrijke asielzoekers of uitgeprocedeerde gezinnen (Gezinslocatie - GLO) opgevangen
3. Verdubbelde taakstelling voor de huisvesting van statushouders in 2021.

Impact op reguliere woningmarkt van de verdubbelde taakstelling.
Deze laatste opgave heeft een direct effect op de reguliere woningmarkt. Naast de groep statushouders doen ook andere groepen met voorrang een beroep op de sociale huurwoningen. Dit treft daarom indirect de slaagkansen van reguliere woningzoekenden in de sociale huur, in een woningmarkt die enorm onder druk staat. Een veel ruimer ondersteuningspakket vanuit het Rijk is daarom noodzakelijk. Hierover heeft de Provinciale RegieTafel in mei dit jaar een brief gestuurd aan de ministeries van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Gezamenlijke aanpak met regio's en provincie
De Utrechtse gemeenten willen met elkaar de schouders eronder zetten om ervoor te zorgen dat asielzoekers goed opgevangen worden en de aan ons toegewezen statushouders een woning vinden in onze gemeenten. De verwachting is dat zij hierdoor sneller kunnen integreren in onze samenleving. Per regio (regio Amersfoort en de regio Utrecht en Foodvalley-gemeenten) zijn kansen en belemmeringen in kaart gebracht en op basis daarvan is een plan gemaakt. De randvoorwaarden voor uitvoering van het plan worden nu uitgewerkt en eind 2021 in een voorstel aan het Rijk gepresenteerd.

Consequentie

1. *Asielopvang korte termijn*

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft aangegeven op korte termijn 100 extra plekken te kunnen realiseren op het bestaande AZC, waar op dit moment ruim 500 personen verblijven. In het kader van de onderlinge solidariteit stelde de gemeente een vermindering op de eigen taakstelling voor. Dit voorstel is besproken op de PRT van 14 juli 2021 en wordt op dit moment door de provincie nader uitgewerkt.

De gemeente Houten heeft een positieve grondhouding richting dit voorstel voor compensatie. Het zal waarschijnlijk om 6 tot 8 extra statushouders gaan, verdeeld over 3 jaar.

Zoals u van ons gewend bent informeren we u jaarlijks met betrekking tot de voortgang van de taakstelling statushouders in Houten.

2. *Verkennen kleinschaligheid*

In Nederland wordt gewerkt aan een flexibeler asielstelsel. Een van de onderdelen zijn regionale opvanglocaties. Asielzoekers die een grote kans maken op een verblijfsvergunning worden opgevangen in een regionale opvanglocatie, dichtbij de plek waar ze uiteindelijk komen te wonen. Het realiseren van meerwaarde voor de buurt en voor de bewoners staat daarbij centraal. Regio Utrecht verkent samen met het COA de kansen en belemmeringen om dit soort opvanglocaties veel kleinschaliger vorm te geven (ca. 50-70 asielzoekers). In plaats van de gangbare grootschalige locaties wordt gekeken naar een vernieuwend model waarbij meerdere kleine locaties, verspreid over de regio, onderling samenwerken. In totaal gaat het voor de regio Utrecht om ca. 120-150 asielzoekers. Daarbij wordt ook gekeken naar een mix met andere doelgroepen - zoals jongeren - en naar het eventueel delen van voorzieningen met de omgeving. Integratie start zo vanaf dag één, gewoon in de buurt. Het COA geeft aan mee te willen werken aan deze verdere verkenning aanvullend op de acties die de gemeente reeds verricht (heeft).

Situatie Houten
De gemeente Houten heeft in mei en juni 2021 een quickscan uitgevoerd naar mogelijke locaties voor de huisvesting van statushouders en de opvang van asielzoekers in Houten door eigenaren en sleutellocaties te benaderen. Zowel de gemeente, het COA als de eigenaren van deze locaties hebben hierin wensen die tot dusver niet verenigbaar waren om toekomstbestendige opvanglocaties in Houten te realiseren. Gezien de huidige situatie in Afghanistan en daarmee samenhangede vluchtelingenstroom en evacuatie en het verzoek van het kabinet gaan we opnieuw aan de slag met het verkennen van mogelijkheden. We inventariseren pragmatisch of er locaties van de quickscan zijn die op korte termijn als tijdelijke opvang kunnen dienen en wat hiervoor nodig is. We benaderen ook de pandeigenaren opnieuw met een urgent signaal om iets te kunnen doen voor tijdelijke opvang.

3. *Huisvesting statushouders*

Voor de huisvesting van statushouders wil de U16 eerst versneld woningen toevoegen, zoals (tijdelijke) gemengde woonconcepten met flexwoningen of in bestaand (kantoren)vastgoed. Hiervoor heeft de Provincie Utrecht, namens de beide regio's, bij het Rijk aangegeven dat hiervoor een ruimer ondersteuningspakket noodzakelijk is. We kijken ook naar mogelijkheden voor een combinatie met andere doelgroepen. Op die manier levert het woonruimte op voor andere woningzoekenden en het biedt kansen voor andere vormen van sociaal beheer door 'community vorming'. Daarnaast zoeken we naar een meerwaarde voor de omgeving (voorzieningen, ruimtelijke kwaliteit, combinaties met werkgelegenheid, etc.). Aan de hand van diverse casussen verspreid over de regio brengen we als regio kansen en belemmeringen in beeld, die onderdeel vormen van een bid aan het Rijk.

Voor de gemeente Houten betekent het actief te participeren in deze verkenning en bij concrete voorstellen wordt de gemeenteraad spoedig op de hoogte gebracht.

Bovenstaande 3 sporen hebben ook een mogelijke impact op woon en werkomgevingen. Vanzelfsprekend is het nodig om de eventuele uitkomsten van de locaties goed af te stemmen. Ook zal het de nodige impact hebben op de organisatie. We onderzoeken of dit ondersteund kan worden door rijk en/of regio.

Wat betekent dit voor de raad (procedureel)
In het derde en vierde kwartaal van 2021 worden de bovenstaande maatregelen verder verkend en businesscases opgesteld. In december 2021 ligt er een concreet voorstel van de Utrechtse gemeenten richting rijk, waarin is aangeven onder welke randvoorwaarden de Utrechtse gemeenten deze drie opgaven in de Provincie Utrecht denken te kunnen realiseren. Op 1 januari 2022 gaat de nieuwe inburgeringswet in.

Wij zullen u eind 2021 nader informeren per raadsinformatiebrief over de opbrengst van de verkenningen kleinschalige asielopvang en businesscases en de voortgang van het voorstel aan het rijk.

Als u nog vragen hebt kunt u contact opnemen met Famke Wouters via telefoonnummer (030) 63 92 611.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders
de loco-secretaris, de burgemeester,

R. Oonk G.P. Isabella